

Eiropas Savienības vides un klimata pasākumu programmas LIFE projektu nacionālā finansējuma konkursa nolikums

APSTIPRINĀTS
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā

RĪGA
2019

Saturs

I. LIFE programma	3
II. Projektu konkursa mērķis	4
III. Konkursa izsludināšana	7
IV. Projekta iesniedzējs.....	8
V. Nacionālā finansējuma apjoms	8
VI. Attiecināmās izmaksas un finansējuma izlietošanas nosacījumi projektiem, kuriem netiek piešķirts komercdarbības atbalsts	10
VII. Attiecināmās izmaksas un finansējuma izlietošanas nosacījumi projektiem, kuriem tiek piešķirts komercdarbības atbalsts.....	11
VIII. Pieteikšanās Nacionālā finansējuma konkursam.....	13
IX. Projektu izskatīšana un lēmumu pieņemšana	14
X. Projekta finansēšanas un izpildes kārtība	16
XI. Nacionālā finansējuma konkursa kārtība integrētajiem un tehniskās palīdzības projektiem	17
XII. Pielikumi	18

I. LIFE programma

1. LIFE programma ir Eiropas Savienības finanšu instruments, kas atbalsta vides un klimata politikas projektus.

2. LIFE programmas vispārīgie mērķi ir:

2.1. veicināt virzību uz resursu izmantošanas ziņā efektīvu un pret klimata pārmaiņām noturīgu zemu oglekļa emisiju ekonomiku, uz vides aizsardzību un vides kvalitātes uzlabošanu, kā arī bioloģiskās daudzveidības izzušanas apturēšanu un daudzveidības atjaunošanu, tostarp atbalstot *Natura 2000* tīklu un novēršot ekosistēmu degradāciju;

2.2. uzlabot Eiropas Savienības vides un klimata politikas un tiesību aktu izstrādi, īstenošanu un izpildi, rosināt un veicināt vides un klimata mērķu iekļaušanu un integrēšanu citos Eiropas Savienības politikas virzienos un publiskā un privātā sektora praksē, tostarp palielinot publiskā un privātā sektora spēju;

2.3. atbalstīt labāku vides un klimata pārvaldību visos līmeņos, tostarp pilnvērtīgāk iesaistot pilsonisko sabiedrību, nevalstiskās organizācijas un vietējos dalībniekus.

2.4. atbalstīt septītās vides rīcības programmas (vispārējā Eiropas Savienības vides rīcības programma līdz 2020. gadam "Labklājīga dzīve ar pieejamajiem planētas resursiem") īstenošanu.

3. LIFE programma atbalsta projektus divās apakšprogrammās:

3.1. **Vides apakšprogrammā**, kas aptver trīs galvenās darbības prioritārās jomas:

3.1.1. **Vides un resursefektivitātes** prioritārās jomas ietvaros tiek izstrādātas, pārbaudītas un parādītas pieejas, paraugprakses, risinājumi un integrētas pieejas vides problēmām, kā arī uzlabotas saistītās zināšanas.

3.1.2. **Dabas un bioloģiskās daudzveidības** prioritārās jomas ietvaros tiek izstrādātas, pārbaudītas un parādītas paraugprakses, risinājumi un integrētas pieejas, lai veicinātu dabas un bioloģiskās daudzveidības politikas izstrādi un īstenošanu, kā arī uzlabotas saistītās zināšanas.

3.1.3. **Vides pārvaldības un informācijas** prioritārās jomas ietvaros tiek veicināta izpratnes veidošanās par vides jautājumiem, sniegts atbalsts komunikācijai, pārvaldībai un informācijas izplatīšanai vides jomā, kā arī veicināta labāka vides pārvaldība, paplašinot ieinteresēto pušu iesaistīšanos.

3.2. **Klimata pasākumu apakšprogrammā**, kas aptver trīs galvenās darbības prioritārās jomas:

3.2.1. **Klimata pārmaiņu mazināšanas** prioritārās jomas ietvaros tiek veicināta siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana, sevišķi sekmējot attiecīgas politikas un normatīvo aktu izstrādāšanu un īstenošanu, uzlabojot zināšanas, izstrādājot integrētas pieejas un izstrādājot un parādot inovatīvas tehnoloģijas, sistēmas, metodes un instrumentus.

3.2.2. **Pielāgošanās klimata pārmaiņām** prioritārās jomas ietvaros tiek stiprināti centieni palielināt noturību pret klimata pārmaiņām, sevišķi sekmējot attiecīgas politikas un normatīvo aktu izstrādāšanu un īstenošanu, uzlabojot zināšanas, izstrādājot integrētas pieejas un izstrādājot un parādot inovatīvas tehnoloģijas, sistēmas, metodes un instrumentus.

3.2.3. **Klimata pārvaldības un informācijas** prioritārās jomas ietvaros tiek veicināta izpratnes veidošanās par klimata jautājumiem, sniegts atbalsts komunikācijai, pārvaldībai un informācijas izplatīšanai klimata jomā, kā arī veicināta tiesību aktu klimata politikas jomā efektīvāka ieviešana un īstenošana un labāka klimata pārvaldība, paplašinot ieinteresēto personu iesaistīšanos.

4. LIFE programmā pieļaujams realizēt šādus projekta veidus:

4.1. "*izmēģinājuma projekti*" – projekti, kuros izmanto tehnoloģiju vai metodi, kas iepriekš nav tikusi izmantota vai izmēģināta, kuri var nodrošināt iespējamus ieguvumus videi un klimatam salīdzinājumā ar pašreizējo paraugpraksi un kurus turpmāk var izmantot līdzīgās situācijās plašākā mērogā (prototipi, inovācijas, jaunas tehnoloģijas un metodes);

4.2. "demonstrācijas projekti" – projekti, kuros praktiski īsteno, izmēģina, novērtē, izpata darbības, metodoloģiju vai pieejas, kuras ir jaunas vai nav zināmas projekta specifiskajā kontekstā, proti, ģeogrāfiskajā, ekoloģiskajā vai sociālekonomiskajā kontekstā, un kuras līdzīgos apstākļos varētu izmantot arī citur;

4.3. "paraugprakses projekti" – projekti, kuros izmanto piemērotas, rentablas un mūsdienīgas tehnoloģijas, metodes un pieejas, ņemot vērā konkrēto projekta kontekstu;

4.4. "informācijas, izpratnes veidošanas un izplatīšanas projekti" – projekti, kuru mērķis ir atbalstīt komunikāciju, informācijas izplatīšanu un izpratnes veidošanu vides un klimata politikas jomās;

4.5. "integrētie projekti" – projekti, ar kuriem īsteno nacionālas stratēģijas Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju *Natura 2000* pārvaldības, ūdens, gaisa, atkritumu apsaimniekošanas, klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās tām jomās un kuras piesaka minēto nacionālo stratēģiju ieviešanas kompetentās iestādes;

4.6. "tehniskās palīdzības projekti" – projekti, kuru mērķis ir palīdzēt sagatavot integrētā projekta pieteikumu un kuras piesaka par integrētā projekta sagatavošanu atbildīgā kompetentā iestāde.

5. Pieļaujamie projektu veidi, atkarībā no izvēlētajās prioritārās jomas, apkopoti tabulā Nr. 1:

	Prioritārā joma	Pieļaujamie projektu veidi
Vides apakšprogramma	Vide un resursefektivitāte	- Izmēģinājuma projekti - Demonstrācijas projekti
	Daba un bioloģiskā daudzveidība	- Izmēģinājuma projekti - Demonstrācijas projekti - Paraugprakses projekti
	Vides pārvaldība un informācija	- Informācijas, izpratnes veidošanas un izplatīšanas projekti
Klimata apakšprogramma	Klimata pārmaiņu mazināšana	- Izmēģinājuma projekti - Demonstrācijas projekti - Paraugprakses projekti
	Pielāgošanās klimata pārmaiņām	- Izmēģinājuma projekti - Demonstrācijas projekti - Paraugprakses projekti
	Klimata pārvaldība un informācija	- Informācijas, izpratnes veidošanas un izplatīšanas projekti

Tabula Nr.1

6. Vairāk informācijas par LIFE programmu un tās nosacījumiem pieejama Eiropas Komisijas tīmekļvietnē ec.europa.eu/easme/en/life un www.lifeprogramma.lv.

II. Projektu konkursa mērķis

7. Nacionālā finansējuma LIFE projekta īstenošanai piešķiršanas mērķis ir pieejamā finansējuma ietvaros no Latvijas Republikas valsts budžeta līdzfinansēt projektus, kas izturējuši LIFE programmas konkursu un ieguvuši apstiprinājumu potenciāli saņemt Eiropas Savienības finansējumu no programmas LIFE. Projektu konkursa rezultātā tiek pieņemts lēmums par atbalstu nacionālā finansējuma piešķiršanai projektiem, kas iekļauti LIFE projektu konkursa potenciāli finansējamo projektu sarakstā.

8. Nacionālais finansējums LIFE projekta īstenošanai var tikt piešķirts:

8.1. projektiem, kuriem **netiek piešķirts komercdarbības atbalsts**, finansējumu piešķirot atbilstoši šī nolikuma VI. nodaļas 17., 18., un 19. punktā ietvertajiem ierobežojumiem un nosacījumiem;

8.2. projektiem, kuriem **tiek piešķirts komercdarbības atbalsts visiem vai atsevišķiem projekta partneriem visām vai atsevišķām projekta darbībām**, finansējumu piešķirot atbilstoši šī nolikuma VII. nodaļā ietvertajiem ierobežojumiem un nosacījumiem.

9. Konkursa nolikumā lietotie termini

Fonda administrācija – Valsts reģionālās attīstības aģentūras Latvijas vides aizsardzības fonda administrācija (Reģ.Nr. 90001733697), Alberta iela 10, Rīga, LV – 1010.

Projekta iesniegums – ar šo nolikumu apstiprinātās veidlapās (pielikumi Nr.1, Nr.2, Nr.3) pilnībā aizpildīts projekta iesniegums nacionālajam finansējumam, kuru parakstījis projekta iesniedzējs (paraksttiesīgā persona) un kas iesniegts Fonda administrācijā saskaņā ar šī nolikuma nosacījumiem.

Projekta iesniedzējs – Latvijas Republikas valsts pārvaldes iestāde, atvasināta publiska persona vai Latvijas Republikā reģistrēta juridiska persona, kas iesniegusi projekta iesniegumu Fonda administrācijā, lai pretendētu uz nacionālā finansējuma saņemšanu LIFE programmas projekta īstenošanai.

Projekta koordinējošais saņēmējs – projekta galvenais partneris, kurš iesniedz LIFE programmas projekta iesniegumu Eiropas Komisijā.

Projekta partneri – projekta iesniegumā norādītie projekta partneri – Latvijas Republikas valsts pārvaldes iestādes, atvasinātas publiskas personas vai Latvijas Republikā reģistrētas juridiskās personas, kuri iesaistīti projekta realizēšanā un kuriem tiks izmantots nacionālais finansējums.

Nacionālais finansējums – valsts budžeta finansējums, kas tiek nodrošināts no valsts budžeta apakšprogrammas "LIFE programmas projekti" dotācijām paredzētiem līdzekļiem un tiek piešķirts saskaņā ar šī nolikuma nosacījumiem.

Nolikums – Eiropas Savienības vides un klimata pasākumu programmas LIFE projektu nacionālā finansējuma konkursa nolikums.

Projekta īstenotājs – Latvijas Republikas valsts pārvaldes iestāde, atvasināta publiska persona vai Latvijas Republikā reģistrēta juridiska persona, kas ir noslēgusi finansēšanas līgumu ar Fonda administrāciju par nacionālā finansējuma piešķiršanu, projekta īstenošanas un nacionālā finansējuma izlietošanas nosacījumiem.

Komisija – Eiropas Komisija, kuru pārstāv LIFE programmas koordinējošā iestāde Mazo un vidējo uzņēmumu izpildaģentūra (EASME).

LIFE projektu konkursa potenciāli finansējamo projektu saraksts – Komisijas veidots saraksts (no angļu valodas "short-list" vides un klimata apakšprogrammas projektiem, "long-list" integrētajiem un tehniskās palīdzības projektiem), ko veido Komisija, izvērtējot visu LIFE apakšprogrammu konkrētajā uzsaukumā pieteiktos pilnos projektu pieteikumus, un kurā iekļauj projektus, kas varētu tikt potenciāli apstiprināti LIFE finansējuma saņemšanai.

LIFE projekta pieteikums – LIFE projekta pilns pieteikums pēc noteiktas formas, kas iesniedzams Komisijā.

Projektu iesniegumu vērtēšanas komisija – ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas rīkojumu izveidota vērtēšanas komisija, kas veic projektu iesniegumu kvalitātes un finanšu, un valsts atbalsta izvērtēšanu.

Finansēšanas līgums – līgums, kas tiek noslēgts starp projekta iesniedzēju un Fonda administrāciju par nacionālā finansējuma piešķiršanu, projekta īstenošanas un nacionālā finansējuma izlietošanas nosacījumiem.

Pašu ieguldījums (Komercedarbības atbalsta kontekstā) – pašu vai cits piesaistītais līdzfinansējums (ārpus valsts budžeta un Eiropas Savienības, ārvalstu finanšu palīdzības vai jebkāda cita publiskā finansējuma).

Pašu ieguldījums (LIFE programmas kontekstā) – pašu vai cits piesaistītais līdzfinansējums.

Projekta aktivitāšu un budžeta plāns – finansēšanas līguma pielikums – projekta budžets sadalījumā pa aktivitātēm un izmaksu kategorijām.

Projekta finansēšanas kalendārais plāns – finansēšanas līguma pielikums, kas nosaka projekta finansējuma saņemšanas termiņus.

Projekta īstenošanas laiks – projekta īstenošanas kopējais laiks, sākot no projekta īstenošanas uzsākšanas dienas līdz datumam, kad projektam ir jābūt pabeigtam.

Projekta atskaites – pārskati par projekta īstenošanu, kas ietver informāciju par projekta īstenošanas gaitu un finansējuma izlietojumu.

Komerccarbības atbalsts (valsts atbalsts) – atbalsts komerccarbībai; atbalsts projekta iesniegumā plānotajām aktivitātēm, kuras ir saistītas ar saimniecisko darbību un vienlaicīgi atbilst visām valsts atbalstu raksturojošajām pazīmēm, kas definētas Komerccarbības atbalsta kontroles likuma 5. pantā.

Projekts, kuram netiek piešķirts komerccarbības atbalsts – projekts, kurā atbalstāmās darbības nav saistītas ar saimniecisko darbību, kā arī projekts, kurā atbalsts tiek sniegts saimnieciskai darbībai, bet neizpildās kāda no Komerccarbības atbalsta kontroles likuma 5. pantā definētajām komerccarbības atbalstu raksturojošām pazīmēm.

Projekts, kuram tiek piešķirts komerccarbības atbalsts – visiem vai atsevišķiem partneriem atbalsts tiek piešķirts saimnieciskajai darbībai un attiecībā uz šīm darbībām atbalstam vienlaikus izpildās visas komerccarbības atbalstu raksturojošās pazīmes, kas definētas Komerccarbības atbalsta kontroles likuma 5. pantā.

Ar saimniecisku darbību nesaistīts projekts – projekta mērķis un tā rezultāti, kā arī visas projektā paredzētās darbības kopā un katra atsevišķi ietver tikai tādas aktivitātes, kurām nav saimnieciska rakstura un kuras neietilpst Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā noteiktajās darbību jomās. Projektā nav paredzētas darbības, kas saistītas ar preču un pakalpojumu piedāvāšanu tirgū. Projekta rezultāti tiek brīvi izplatīti, padarīti sabiedrībai pieejami bez maksas, bez ekskluzivitātes un diskriminēšanas (t.sk., piemēram, brīvas piekļuves datubāzēs, atklātās publikācijās vai izmantojot atklātā pirmkoda programmatūru).

Ar saimniecisku darbību saistīts projekts – projekta mērķim un tā rezultātiem, kā arī projektā īstenotajām darbībām, ir saimniecisks raksturs.

Saimnieciskā darbība – jebkura darbība, kas ietver preču vai pakalpojumu piedāvāšanu tirgū, tai skaitā iznomāšanu.

Projekta darbība – aktivitāšu kopums, kas vērstas uz konkrēta projekta uzdevuma izpildi vai projekta mērķa sasniegšanu. Projekta darbības rezultātā tiek radīts projekta nodevums (no angļu valodas "deliverable" un /vai "milestone").

Sīkais (mikro), mazais un vidējais komersants (MVU) – komersants, kas atbilst Eiropas Komisijas 2014. gada 17. jūnija Regulas Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīt par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (turpmāk – Komisijas regula Nr. 651/2014) I. pielikumā noteiktajai definīcijai.

Grūtībās nonācis uzņēmums – atbalsta pretendents, attiecībā uz kuru pastāv vismaz viena no Komisijas regulas Nr. 651/2014 2.panta 18.punkta a), b), c), d) vai e) apakšpunktos minētajām situācijām. Tiks vērtēts, vai uz projekta iesniedzēju vai partneri, kas atbalstu saņems saskaņā ar Komisijas regulu Nr. 651/2014, neattiecas kāds no nosacījumiem:

- a) atbalsta pretendents (izņemot MVU, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus, vai, riska finansējuma atbalsta gadījumā – MVU septiņus gadus no to pirmā komerciālās pārdošanas darījuma) – uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no tās parakstītā kapitāla, ja, uzkrātos zaudējumus atskaitot no rezervēm (un visām pārējām pozīcijām, kuras pieņemts uzskatīt par daļu no sabiedrības pašu kapitāla), rodas negatīvs rezultāts, kas pārsniedz pusi no parakstītā kapitāla, un kapitāls attiecīgajā gadījumā ietver kapitāldaļu uzcenojumu;
- b) atbalsta pretendents, kurā vismaz dažiem dalībniekiem ir neierobežota atbildība par sabiedrības parādsaistībām (izņemot MVU, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus, vai, riska

finansējuma atbalsta gadījumā - MVU septiņus gadus no to pirmā komerciālās pārdošanas darījuma), uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no kapitāla, kas norādīts sabiedrības grāmatvedības pārskatos. Šā apakšpunkta izpratnē sabiedrība ir tāda sabiedrība, kurā vismaz dažiem dalībniekiem ir neierobežota atbildība par sabiedrības parādsaistībām (jo īpaši pilnsabiedrības un komandītsabiedrības);

c) atbalsta pretendents ar tiesas lēmumu nav atzīts par maksātnespējīgu, tai skaitā ar tiesas spriedumu nav pasludināts maksātnespējas process vai ar tiesas spriedumu netiek īstenots tiesiskās aizsardzības process, vai ar tiesas lēmumu netiek īstenots ārpus tiesiskās aizsardzības process, tam nav uzsākta bankrota procedūra, piemērota sanācija vai mierizlīgums vai tā saimnieciskā darbība nav izbeigta, vai tas atbilst valsts tiesību aktos noteiktiem kritērijiem, lai tam pēc kreditoru pieprasījuma piemērotu maksātnespējas procedūru (apliecinājums);

d) atbalsta pretendents ir saņēmis glābšanas atbalstu un vēl nav atmaksājis aizdevumu vai atsaucis garantiju vai ir saņēmis pārstrukturēšanas atbalstu un uz to joprojām attiecas pārstrukturēšanas plāns;

e) atbalsta pretendents (kas nav MVU) pēdējos divus gadus uzņēmuma parādsaistību un pašu kapitāla bilances vērtību attiecība ir pārsniegusi 7,5, kā arī uzņēmuma procentu seguma attiecība, kas rēķināta pēc uzņēmuma ieņēmumiem pirms procentu, nodokļu, nolietojuma un amortizācijas atskaitījumiem (EBITDA), ir bijusi mazāka par 1,0.

Pētniecības organizācija – institūcija, kas atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 83. punktā noteiktajai definīcijai.

Pētniecības organizācijas projekta darbība, kam nav saimniecisks raksturs – atbilstoši Eiropas Komisijas paziņojuma "Nostādnes par valsts atbalstu pētniecībai, izstrādei un inovācijai" (2014/C 198/01) 19.punktam, tāda pētniecības organizācijas darbība, kura neietilpst Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā noteiktajā darbības jomā, tai skaitā:

- a) izglītības pasākumi, lai panāktu personāla skaita un kvalifikācijas pieaugumu;
- b) neatkarīga pētniecība un izstrāde, lai gūtu vairāk zināšanu un labāku izpratni, tostarp kopīga pētniecība un izstrāde, pētniecības organizācijai iesaistoties efektīvā sadarbībā;
- c) pētniecības rezultātu izplatīšana bez ekskluzivitātes un diskriminēšanas, tai skaitā izmantojot mācīšanu, brīvas piekļuves datubāzes, atklātas publikācijas vai atklātā pirmkoda programmatūru;
- d) zināšanu un tehnoloģiju pārnese, ja zināšanu un tehnoloģiju pārnese darbības veic pētniecības organizācijas nodaļa vai pētniecības organizācijas meitas uzņēmums, kas ir tāda komercsabiedrība, kurā mātes uzņēmuma līdzdalības daļa pārsniedz 50 procentu vai kurā mātes uzņēmumam ir balsu vairākums un kura atbilst pētniecības organizācijas definīcijai, pētniecības organizācija kopīgi ar citām pētniecības organizācijām vai pētniecības organizācija ar trešajām pusēm, atklātā konkursā slēdzot līgumus par noteiktiem pakalpojumiem; un/vai, ja visa peļņa no šādas darbības tiek atkal ieguldīta pētniecības organizācijas pamatdarbībās.

Eksperimentālā izstrāde – pētniecības kategorija, kas atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 86. punkta nosacījumiem.

Tehniski ekonomiskā priekšizpēte – darbības, kas atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 87. punktā noteiktajai definīcijai.

III. Konkursa izsludināšana

10. Fonda administrācija izsludina projektu konkursu Nacionālā finansējuma saņemšanai vienu reizi gadā, ja ar Ministru kabineta lēmumu tiek piešķirts finansējums attiecīgajā plānošanas periodā, publicējot informāciju:

- 10.1. oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" www.vestnesis.lv;
- 10.2. LIFE programmas Latvijas tīmekļvietnē www.lifeprogramma.lv;
- 10.3. Fonda administrācijas tīmekļvietnē www.lvafa.gov.lv;
- 10.4. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas tīmekļvietnē www.varam.gov.lv.

11. Nacionālā finansējuma konkurss integrētajiem projektiem un tehniskās palīdzības projektiem tiek rīkots saskaņā ar šī nolikuma XI. nodaļu.

IV. Projekta iesniedzējs

12. Nacionālā finansējuma saņemšanai, iesniedzot projekta iesniegumu, **var pieteikties Projekta koordinējošais saņēmējs, kurš ir iekļauts kārtējā gada atbilstošā LIFE projektu konkursa uzsaukuma potenciāli finansējamo projektu sarakstā**, un ir Latvijas Republikas valsts pārvaldes iestāde, atvasināta publiska persona vai Latvijas Republikā reģistrēta juridiskā persona:

12.1. **publisko tiesību subjekti** (no angļu val. – *public body* saskaņā ar LIFE programmas definīciju) (valsts iestādes neatkarīgi no to organizācijas formas – centrālā, reģionālā vai vietējā struktūra – vai dažādi subjekti, kas atrodas to kontrolē, ja vien tie darbojas attiecīgās valsts iestādes vārdā un uz tās atbildību), tostarp:

12.1.1. tiešās valsts pārvaldes iestādes;

12.1.2. atvasinātas publiskas personas;

12.1.3. valsts un pašvaldību kapitālsabiedrības (komersanti);

12.2. **privātas nekomerciālas organizācijas** (nevalstiskās organizācijas);

12.3. **privātas komerciālas organizācijas** (komersanti).

13. Projekta koordinējošais saņēmējs iesniedz Projekta iesniegumu, pieprasot Nacionālo finansējumu projektam kopumā un par visiem Latvijas Republikā reģistrētiem Projekta partneriem – juridiskām personām.

14. Projekta iesniegumu Nacionālā finansējuma saņemšanai var iesniegt Projekta partneris (Latvijas Republikas valsts pārvaldes iestāde, atvasināta publiska persona vai Latvijas Republikā reģistrēta juridiskā persona), ja Projekta koordinējošais saņēmējs ir citā Eiropas Savienības valstī reģistrēta organizācija.

15. Prasības projekta iesniedzējam un projekta partnerim:

15.1. Projekta iesniedzējam un projekta partnerim nav nodokļu un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādi, kas katram kopsummā pārsniedz EUR 150.00;

15.2. Iesniedzot projekta iesniegumu Nacionālā finansējuma saņemšanai, projekta iesniedzējs apzinās, ka projektā paredzētās darbības tiks vērtētas atbilstoši Komercdarbības atbalsta kontroles likuma 5.pantā noteiktajām pazīmēm.

15.3. Pamatojoties uz Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma 5.pantu, Fonda administrācija attiecībā uz projekta iesniedzēju un projekta partneri, kuram šī nolikuma noteiktajā kārtībā būtu apstiprināms projekta iesniegums vai ar to būtu slēdzams līgums par projekta īstenošanu, pārbaudīs, vai attiecībā uz šo projekta iesniedzēju un partneri, tā valdes vai padomes locekli, patieso labuma guvēju, pārstāvēttiesīgo personu vai prokūristu, vai personu, kura ir pilnvarota pārstāvēt projekta iesniedzēju darbībās, kas saistītas ar filiāli, ir noteiktas starptautiskās vai nacionālās sankcijas vai būtiskas finanšu un kapitāla tirgus intereses ietekmējošas Eiropas Savienības vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts noteiktās sankcijas.

V. Nacionālā finansējuma apjoms

16. Atbilstoši Ministru kabineta 2018. gada 18. aprīļa rīkojumam Nr.167 "Par Latvijas institūciju dalību Eiropas Komisijas LIFE programmā un valsts budžeta līdzfinansējumu 2018.-2020. gadā" kopējais pieejamais nacionālā finansējuma apjoms LIFE programmas ietvaros 2018.-2020. gadā ir noteikts 14 217 600 euro apmērā. Fonda administrācija, izsludinot projektu konkursu Nacionālā finansējuma saņemšanai atbilstoši šī nolikuma 10. punktā norādītajam, iekļauj informāciju arī par konkrētajā uzsaukumā pieejamo nacionālā finansējuma apjomu.

17. Projektiem, kuriem **netiek piešķirts komercdarbības atbalsts** nacionālā finansējuma apjomam Projekta iesniedzējam un katram Projekta partnerim, atkarībā no tā juridiskā statusa (skat. 12. punktu), tiek noteikti sekojoši ierobežojumi un nosacījumi:

17.1. tiešās valsts pārvaldes iestādes finansējumu vienam projektam var pieprasīt līdz **45% no projektam attiecināmām izmaksām** pašu ieguldījuma nodrošināšanai;

17.2. atvasinātas publiskas personas un privātas nekomerciālas organizācijas finansējumu vienam projektam var pieprasīt līdz **35% no projektam attiecināmām izmaksām** ar nosacījumu, ka vienlaikus projektā tiek nodrošināts pašu vai cits piesaistītais līdzfinansējums (ārpus LIFE programmas un valsts budžeta finansējuma) vismaz 10% apmērā no projekta attiecināmām izmaksām;

17.3. privātas komerciālas organizācijas un valsts un pašvaldību kapitālsabiedrības vienam projektam var pieprasīt finansējumu līdz **30% no projekta attiecināmām izmaksām** ar nosacījumu, ka vienlaikus projektā tiek nodrošināts pašu vai cits piesaistītais līdzfinansējums (ārpus LIFE programmas un valsts budžeta finansējuma) vismaz 15% apmērā no projekta attiecināmām izmaksām.

Prioritārās jomas: Vide un resursefektivitāte, Vides pārvaldība un informācija, Klimata pārmaiņu mazināšana, Pielāgošanās klimata pārmaiņām, Klimata pārvaldība un informācija			
	<i>EK finansējums</i>	<i>Maksimālais Nacionālais finansējums</i>	<i>Minimālais pašu ieguldījums</i>
Tiešās valsts pārvaldes iestādes	55%	45%	-
Atvasinātas publiskas personas, nevalstiskās organizācijas	55%	35%	10%
Komersanti, t.sk. valsts un pašvaldību kapitālsabiedrības	55%	30%	15%

18. Ja Projekta iesniegumā Nacionālais finansējums tiek pieprasīts vairākiem projekta partneriem, katram projekta dalībniekam maksimālais Nacionālā finansējuma apjoms nedrīkst pārsniegt augstāk noteiktās maksimālās likmes, ņemot vērā partnera juridisko statusu. Atbalsta apjoms katram partnerim tiek rēķināts no attiecīgā partnera kopējām projekta attiecināmām izmaksām (no angļu val. – *eligible costs*).

19. Izņēmuma gadījumi:

19.1. Ja projekts tiek iesniegts **Vides apakšprogrammas dabas un bioloģiskās daudzveidības prioritārajā jomā**, Nacionālā finansējuma atbalsta apjoma ierobežojumi tiek noteikti sekojoši:

19.1.1. tiešās valsts pārvaldes iestādes finansējumu vienam projektam var pieprasīt līdz **40% no kopējām projektam attiecināmām izmaksām** pašu ieguldījuma nodrošināšanai;

19.1.2. citas juridiskās personas – vienam projektam var pieprasīt finansējumu līdz **30% no kopējām projektam attiecināmām izmaksām** ar nosacījumu, ka vienlaikus projektā tiek nodrošināts pašu vai cits piesaistītais līdzfinansējums (ārpus LIFE programmas un valsts budžeta finansējuma) vismaz 10% apmērā no projekta attiecināmām izmaksām.

Prioritārā joma: Daba un bioloģiskā daudzveidība			
	<i>EK finansējums</i>	<i>Maksimālais Nacionālais finansējums</i>	<i>Minimālais pašu ieguldījums</i>
Tiešās valsts pārvaldes iestādes	60%	40%	-
Atvasinātas publiskas personas, nevalstiskās organizācijas	60%	30%	10%
Komersanti, t.sk. valsts un pašvaldību kapitālsabiedrības	60%	30%	10%

19.2. Ja projekts tiek iesniegts **Vides apakšprogrammas dabas un bioloģiskās daudzveidības prioritārajā jomā**, un tam ir iespējams pretendēt uz maksimālo LIFE

programmas atbalstu 75% apmērā no attiecināmām izmaksām (projekti, kas saistīti ar prioritārām dzīvotnēm vai sugām, lai īstenotu Eiropas Kopienas Padomes 1992. gada 21. maija direktīvu 92/43/EEK Par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību, vai kas saistīti ar tādām putnu sugām, kuras ar Eiropas Parlamenta un padomes 2009. gada 30. novembra direktīvas 2009/147/EK Par savvaļas putnu aizsardzību 16.pantu izveidotā Tehniskā un zinātniskā progresa ieviešanas komiteja uzskata par prioritārām finansējuma saņemšanai, ja tas nepieciešams, lai sasniegtu aizsardzības mērķi), nacionālā finansējuma atbalsta apjoma ierobežojumi tiek noteikti sekojoši:

19.2.2. tiešās valsts pārvaldes iestādes finansējumu vienam projektam var pieprasīt līdz **25% no kopējām projektam attiecināmām izmaksām** pašu ieguldījuma nodrošināšanai;

19.2.3. citas juridiskās personas – vienam projektam var pieprasīt finansējumu līdz **18% no kopējām projektam attiecināmām izmaksām** ar nosacījumu, ka vienlaikus projektā tiek nodrošināts pašu vai cits piesaistītais līdzfinansējums (ārpus LIFE programmas un valsts budžeta finansējuma) vismaz 7% apmērā no projekta attiecināmām izmaksām.

Prioritārā joma: Daba un bioloģiskā daudzveidība (prioritāro sugu un dzīvotņu aizsardzība)			
	<i>EK finansējums</i>	<i>Maksimālais Nacionālais finansējums</i>	<i>Minimālais pašu ieguldījums</i>
Tiešās valsts pārvaldes iestādes	75%	25%	-
Atvasinātas publiskas personas, nevalstiskās organizācijas	75%	18%	7%
Komersanti, t.sk. valsts un pašvaldību kapitālsabiedrības	75%	18%	7%

20. Projektiem, kuriem **tiek piešķirts komercdarbības atbalsts** nacionālā finansējuma apjomam Projekta iesniedzējam un katram Projekta partnerim, neatkarīgi no tā juridiskā statusa, ierobežojumi un nosacījumi ir noteikti šī nolikuma VII. nodaļā. Papildus uz projektiem, kuriem tiek piešķirts komercdarbības atbalsts ir attiecināmi šī nolikuma 17., 18. un 19. punktā minētie ierobežojumi.

VI. Attiecināmās izmaksas un finansējuma izlietošanas nosacījumi projektiem, kuriem netiek piešķirts komercdarbības atbalsts

21. Projektā drīkst attiecināt tikai tās izmaksas, kas ir tieši saistītas ar projekta aktivitāšu īstenošanu un kuru pamatotība un apmērs ir pierādīti Projekta iesniegumā un pievienotajos dokumentos.

22. Netiek atbalstītas aktivitātes, kas jau tiek finansētas no citiem valsts budžeta un Eiropas Savienības vai ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem.

23. No **Nacionālā finansējuma projektā attiecināmās izmaksas ir:**

23.1. **projekta darbinieku atalgojums** (t.sk. valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, kuru izmaksa ir obligātā saskaņā ar normatīvajiem aktiem), kas ir pamatots un tieši saistīts ar projekta aktivitāšu īstenošanu (no angļu val. – *Direct personnel costs*);

23.2. **komandējumu izmaksas**, kas ir pamatotas un tieši saistītas ar projekta aktivitāšu īstenošanu (no angļu val. – *Travel and subsistence costs*);

23.3. **ārpakalpojumu izmaksas** (t.sk. honorāru un autoratlīdzību izmaksas), kas ir pamatotas un tieši saistītas ar projekta aktivitāšu īstenošanu (no angļu val. – *External assistance costs*);

23.4. **prototipa izmaksas**, kas ir pamatotas un tieši saistītas ar projekta aktivitāšu īstenošanu (no angļu val. – *Durable goods: Prototype costs*);

23.5. **materiālu, mazvērtīgā inventāra un izejvielu izmaksas** projekta specifisko aktivitāšu īstenošanai (no angļu val. – *Consumables*).

24. Izmaksas, kas nav noteiktas par attiecināmām šī nolikuma 23. punktā, uzskatāmas par no Nacionālā finansējuma neattiecināmām izmaksām un ir jāsedz no LIFE programmas finansējuma vai citiem finanšu avotiem.

25. Īstenojot projektu, izmaksas, kas paredzētas Finansēšanas līgumā, ir jāiegrāmato Nacionālā finansējuma saņēmēja grāmatvedības uzskaitē. Projekta izmaksām jābūt identificējamām un pārbaudāmām, tās apliecinot ar attiecīgo darījumu un maksājumu pamatojošiem dokumentu oriģināliem.

26. Pievienotās vērtības nodokļa maksājumus projekta ietvaros var plānot kā attiecināmās izmaksas attiecībā uz Nacionālo finansējumu, ja Projekta īstenotājs un Projekta partneri pievienotās vērtības nodokļa summu nevar atgūt kā priekšnodokli atbilstoši nodokļu jautājumus regulējošiem normatīvajiem aktiem.

27. Maksājumi no piešķirtā finansējuma projekta attiecināmo izmaksu segšanai veicami:

27.1. Projekta īstenotājam – tikai no projektam paredzētā Valsts kases konta (uz kuru tiek pārskaitīts piešķirtais finansējums); projekta partneriem – no atsevišķa norēķinu konta projektam;

27.2. projekta īstenošanas laikā atbilstoši Finansēšanas līguma nosacījumiem;

27.3. pēc projekta īstenošanas laika beigām (bet ne vēlāk kā 2 nedēļas), ja maksājums tiek veikts par projekta īstenošanas laikā paveiktajiem darbiem, saņemtajām precēm vai pakalpojumiem, kas var tikt apliecināts ar projekta īstenošanas laikā sastādītu pieņemšanas – nodošanas aktu vai citu dokumentu, kas apliecina projekta iesniegumā norādīto uzdevumu izpildi un mērķu sasniegšanu projekta īstenošanas laikā.

28. Maksājumi, kas veikti pirms Finansēšanas līguma noslēgšanas, uzskatāmi par neattiecināmiem izdevumiem.

29. Lēmumu par maksājumu, kuri saskaņā ar šī nolikuma nosacījumiem nav uzskatāmi par attiecināmiem izdevumiem, akceptēšanu, izvērtējot Projekta īstenotāja iesniegtos paskaidrojumus, pieņem Fonda administrācija, atbalstot minēto maksājumu iekļaušanu projekta nacionālā finansējuma izmaksās vai arī nosakot, ka Projekta īstenotājam neattiecināmie maksājumi jāatmaksā valsts budžetā.

30. Gadījumos, kad Komisija kādas no projekta izmaksām atzīst par neattiecināmām un samazina Eiropas Savienības finansējumu projektam, tad Fonda administrācija ir tiesīga proporcionāli samazināt projekta Nacionālo finansējumu, veicot piešķirtā Nacionālā finansējuma summas korekcijas un nepieciešamības gadījumā pieprasot atmaksāt izmaksāto finansējumu valsts budžetā.

31. Projekta īstenotājs var saņemt 30% no Nacionālā finansējuma avansā. Nacionālā finansējuma saņemšanas kārtība noteikta šī nolikuma X. nodaļā.

VII. Attiecināmās izmaksas un finansējuma izlietošanas nosacījumi projektiem, kuriem tiek piešķirts komercdarbības atbalsts

32. Atbalstu projektiem, kuriem tiek piešķirts komercdarbības atbalsts visām vai atsevišķām projekta darbībām sniedz saskaņā ar Eiropas Komisijas 2013. gada 18. decembra Regulu (ES) Nr. 1407/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2013. gada 24. decembris, Nr. L 352) (turpmāk – Komisijas regula Nr. 1407/2013) un normatīvajiem aktiem par *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību un *de minimis* atbalsta uzskaites veidlapu paraugiem, un tas ir uzskatāms par komercdarbības atbalstu.

33. *De minimis* atbalstu piešķir, ievērojot Komisijas regulas Nr. 1407/2013 1. panta 1. punktā, minētos nozaru un darbības ierobežojumus. Ja projekta iesniedzējs vai projekta partneris darbojas gan nozarēs, kas norādītas minētajā punktā, gan vienā vai vairākās nozarēs vai citās darbības jomās, uz kurām attiecas šīs regulas darbības jomas, atbalstam, ko piešķir pēdējām minētajām nozarēm vai darbības jomām, šo regulu piemēro ar nosacījumu, ka, pielietojot darbības vai izmaksu nošķiršanu, tiek nodrošināts, ka darbības nozarēs, kuras ir izslēgtas no šīs regulas darbības jomas, negūst labumu no *de minimis* atbalsta, ko piešķir saskaņā ar šo regulu.

34. Iesniedzot projekta iesniegumu, projektiem, kuriem tiek piešķirts komercdarbības atbalsts visām vai atsevišķām projekta darbībām saskaņā ar šī nolikuma 32. punktu, vienlaicīgi ir jāaizpilda arī *de minimis*

atbalsta pretendenta veidlapa elektroniskajā *de minimis* sistēmā, atbilstoši normatīvajiem aktiem par *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību.

35. Pirms *de minimis* atbalsta piešķiršanas Fonda administrācija pārbauda, vai projekta iesniedzējam (arī projekta partnerim) minētais atbalsts nepalielina attiecīgajā fiskālajā gadā, kā arī iepriekšējos divos fiskālajos gados saņemtā *de minimis* atbalsta kopējo apmēru līdz līmenim, kas pārsniedz Komisijas regulas Nr. 1407/2013 3. panta 2. punktā noteikto maksimālo *de minimis* atbalsta apmēru. Izvērtējot finanšu atbalsta apmēru, jāvērtē saņemtais *de minimis* atbalsts viena vienota uzņēmuma līmenī.

36. Viens vienots uzņēmums ir tāds uzņēmums, kas atbilst Komisijas regulas Nr. 1407/2013 2. panta 2. punkta nosacījumiem.

37. Projektā drīkst attiecināt tikai tās izmaksas, kas ir tieši saistītas ar projekta aktivitāšu īstenošanu un kuru pamatotība un apmērs ir pierādīti Projekta iesniegumā un pievienotajos dokumentos. Projektiem, kuriem tiek piešķirts komercdarbības atbalsts visām vai atsevišķām projekta darbībām no *de minimis* atbalsta attiecināmās izmaksas ir:

37.1. **projekta darbinieku atalgojums** (t.sk. valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksa, kuru izmaksa ir obligātā saskaņā ar normatīvajiem aktiem), kas ir pamatots un tieši saistīts ar projekta aktivitāšu īstenošanu (no angļu val. – Direct personnel costs);

37.2. **komandējumu izmaksas**, kas ir pamatotas un tieši saistītas ar projekta aktivitāšu īstenošanu (no angļu val. – Travel and subsistence costs);

37.3. **ārpakalpojumu izmaksas** (t.sk. honorāru un autoratlīdzību izmaksas), kas ir pamatotas un tieši saistītas ar projekta aktivitāšu īstenošanu (no angļu val. – External assistance costs);

37.5. **materiālu, mazvērtīgā inventāra un izejvielu izmaksas** projekta specifisko aktivitāšu īstenošanai (no angļu val. – Consumables).

38. Finansējuma saņēmējs un Fonda administrācija nodrošina informācijas pieejamību par *de minimis* atbalstu 10 gadus, skaitot no atbalsta piešķiršanas dienas, atbilstoši Komisijas regulas Nr. 1407/2013 6. panta 4. punkta nosacījumiem, saistības nostiprinot Finansēšanas līgumā.

39. Gadījumā, ja projektā, kuram tiek piešķirts komercdarbības atbalsts visām vai atsevišķām projekta darbībām, tiek veikta eksperimentālā izstrāde vai tehniski ekonomiskā priekšizpēte, nacionālais finansējums tiek piešķirts Komisijas regulas Nr. 651/2014 25.panta 2.punkta c) un d) apakšpunktā minētajām **pētniecības** kategorijām, ievērojot Komisijas regulā 651/2014 konkrētām atbalsta veidam noteikto atbalsta intensitāti, t.i., 25.panta 5.punktā noteikto atbalsta intensitāti. Pasākumi ir saderīgi ar iekšējo tirgu Līguma 107. panta 3. punkta nozīmē un ir atbrīvoti no Līguma 108. panta 3. punktā noteiktās paziņošanas prasības. Šādā gadījumā, pretendējot uz valsts atbalstu,:

39.1. ir ievēroti visi Komisijas regulas Nr. 651/2014 1. panta 2., 3., 4. un 5. punkta nosacījumi un atbalsta saņēmējs nodrošina Komisijas regulas Nr. 651/2014 4. panta 1. punktā noteikto robežvērtību ievērošanu;

39.2. Projekta iesniedzējs un/vai projekta partneris neatbilst grūtībās nonākušā komersanta statusam saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 18. punktu;

39.3. Ja projekta iesniedzējs un/vai kāds no projekta partneriem pretendē uz valsts atbalstu, tad pamato projekta ietvaros plānotā valsts atbalsta stimulējošo ietekmi atbilstoši Komisijas Regulas Nr. 651/2014 6. panta 2. punktam, aizpildot šī nolikuma 52. punktā noteikto projekta iesnieguma veidlapu (Pielikums Nr. 1).

40. Šī nolikuma 39. punktā noteiktajos gadījumos par attiecināmām tiks uzskatītas izmaksas, kas atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 25. panta 3. un 4.punktā noteiktajam, atbalsta intensitāti iespējams palielināt atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 25.panta 6.punkta a) un b) apakšpunktam un 7.punktā noteiktajam.

41. Komercdarbības atbalstu, kas piešķirts šī nolikuma ietvaros, ir atļauts kumulēt, ar komercdarbības atbalstu citās programmās vai citu individuālo atbalstu.

42. Kumulējot atbalstu, ir jāievēro šādi nosacījumi:

42.1. Šī nolikuma ietvaros saņemto *de minimis* atbalstu var apvienot ar citu *de minimis* atbalstu par vienām un tām pašām attiecināmajām izmaksām līdz Komisijas regulas Nr.1407/2013

3.panta 2.punktā noteiktajam attiecīgajam robežlielumam, ja pēc atbalstu apvienošanas atbalsta vienībai vai izmaksu pozīcijai attiecīgā maksimālā atbalsta intensitāte nepārsniedz 100 %;

42.2. Atbalstu, ko piešķir šī nolikuma 39. punktā minētajos gadījumos, var apvienot ar atbalstu vienām un tām pašām attiecināmajām izmaksām, kas sniegts citā atbalsta programmā vai individuālajā projektā, nepārsniedzot maksimāli pieļaujamo atbalsta intensitāti, kas noteikta Komisijas regulas Nr.651/2014 25.panta 5., 6. un 7.punktā. Visas attiecināmās izmaksas, kas pārsniedz Komisijas regulas Nr.651/2014 25.panta 5.,6. un 7.punktā noteikto maksimāli pieļaujamo atbalsta intensitāti, finansējuma saņēmējs sedz no līdzekļiem, kas nav saistīti ar jebkādu valsts atbalstu, tai skaitā *de minimis* atbalstu.

43. Atbalsta pretendents, saņemot komercdarbības atbalstu, nodala projekta atbalstāmās darbības un attiecīgās finanšu plūsmas no savas pārējās darbības un finanšu plūsmām.

44. Ja projekta īstenošanas laikā rodas neattiecināmie izdevumi vai sadārdzinās izmaksas, finansējuma saņēmējs apņemas tās segt no paša ieguldījuma.

45. Komerccarbības atbalsts, kas piešķirts šī nolikuma ietvaros, tiek sniegts granta veidā.

46. Par projekta atbalsta piešķiršanas brīdi projekta iesniedzējam un/vai projekta partnerim, ar ko uzskatāms, ka komercdarbības atbalsts saskaņā ar Komisijas regulu Nr. 1407/2013 un Nr. 651/2014 ticis piešķirts tā saņēmējam, uzskatāms Finansēšanas līguma parakstīšanas brīdis.

47. Lēmums par komercdarbības atbalsta piešķiršanu tiek pieņemts Komisijas regulas Nr.651/2014 59.pantā un 58.panta 4.punktā norādītajā termiņā, kā arī Komisijas regulas Nr.1407/2013 8.pantā un 7.panta 4.punktā norādītajā termiņā.

48. Ja tiek konstatēts, ka nav izpildīta Komisijas regulas Nr. 651/2014 6.panta 2.punktā noteiktā atbalsta stimulējošās ietekmes prasība vai kāda cita no šajā nolikumā ietvertajām prasībām, kas izriet no komercdarbības atbalsta regulējuma, Fonda administrācijai ir pienākums atgūt kopā ar procentiem visu saskaņā ar Komisijas regulu Nr. 651/2014 piešķirto komercdarbības atbalstu.

49. Finansējuma saņēmējs un Fonda administrācija nodrošina informācijas pieejamību 10 (desmit) gadus, skaitot no atbalsta piešķiršanas brīža, atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 12. panta 1. punktam, saistības nostiprinot Finansēšanas līgumā.

50. Fonda administrācija nodrošina Komisijas regulas Nr. 651/2014 9. panta 1. un 4. punktā noteikto publicēšanas pienākuma izpildi.

51. Attiecībā uz projektiem, kas nacionālo finansējumu saņem kā *de minimis* atbalstu un/vai kā valsts atbalstu atbilstoši šī nolikuma 39.punktā noteiktajam, ir piemērojami šī nolikuma 25. - 31. punkta nosacījumi.

VIII. Pieteikšanās Nacionālā finansējuma konkursam

52. Konkursā var pieteikties Fonda administrācijas publicētajā paziņojumā par iesniegumu iesniegšanas izsludināšanu Nacionālajam finansējumam LIFE programmas projektiem norādītajā termiņā, iesniedzot Fonda administrācijā:

- 52.1. Projekta iesnieguma veidlapu (pielikums Nr.1);
- 52.2. LIFE projekta pieteikuma, kas iesniegts Eiropas Komisijai, apliecinātu kopiju;
- 52.3. Eiropas Komisijas LIFE projekta pieteikuma izvērtējuma vēstules apliecinātu kopiju.

53. Izsludinātajā projektu konkursa termiņā projekta iesniedzējs ir tiesīgs papildus iesniegt šajā nolikumā noteiktos Projekta iesniegumam pievienojamos dokumentus. Pavadvēstulē, kuru parakstījis Projekta iesniedzēja likumiskais pārstāvis vai viņa pilnvarota persona, jānorāda, kādi dokumenti tiek iesniegti un jāsniedz skaidrojums par iemesliem, kāpēc dokumenti netika iesniegti kopā ar projekta iesniegumu.

54. Projekta iesniedzējs var iesniegt neierobežotu skaitu projekta iesniegumu.

55. Projekta dokumentācijas noformēšanas prasības:

55.1. Iesnieguma veidlapai jābūt aizpildītai latviešu valodā (izņemot sadaļas, kur veidlapās norādīts, ka tās pieļaujams aizpildīt angļu valodā, izmantojot Komisijai iesniegto informāciju), datorrakstā.

55.2. Ja Projekta iesniegums tiek iesniegts papīra formātā, tam jāatbilst šādām prasībām:

55.2.1. iesniegums ar pielikumiem, kā arī tam pievienotie informatīvie materiāli, jāiesniedz vienā eksemplārā, cauršūts (caurauklots, uz pēdējās lapas aizmugurē diegu galiem jābūt pielīmētiem ar uzlīmi un uz tās jābūt norādītai informācijai par dokumentā sanumurēto un cauraukloto lapu skaitu);

55.2.2. vienlaikus projekta dokumentu (iesnieguma veidlapa, LIFE projekta pieteikuma kopija un pārējie dokumenti, kurus projekta iesniedzējs ir uzskatījis par nepieciešamu pievienot projekta cauršūtajā versijā) elektroniskā versija jānosūta uz adresi pasts@vraa.gov.lv;

55.2.4. projekta iesniegums jāparaksta personai, kurai publiskos reģistros ir reģistrētas tiesības pārstāvēt iesniedzēju, vai pilnvarotai personai, šādā gadījumā pievienojot pilnvarojumu apliecināšanu dokumenta oriģinālu, vai apliecinātu dokumenta kopiju.

55.3. Ja Projekta iesniegums tiek iesniegts elektroniska dokumenta veidā, tam jāatbilst šādām prasībām:

55.3.1. tam jābūt izstrādātam atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 28.jūnija noteikumiem Nr.473 "Elektronisko dokumentu izstrādāšanas, noformēšanas, glabāšanas un aprites kārtība valsts un pašvaldību iestādēs un kārtība, kādā notiek elektronisko dokumentu aprite starp valsts un pašvaldību iestādēm vai starp šīm iestādēm un fiziskajām un juridiskajām personām", kā arī DOC, XLS, PDF, vai JPG datņu formātā;

55.3.2. Projekta iesnieguma veidlapai un papildu iesniedzamo dokumentu oriģināliem jābūt parakstītiem ar to autoru drošu elektronisku parakstu un apliecinātiem ar laika zīmogu pirms projektu iesniegumu iesniegšanas termiņa beigām;

55.3.3. Šī nolikuma 52.2. un 52.3. punktā norādītās apliecinātās dokumentu kopijas elektroniskā versija, elektroniski parakstīta jānosūta uz adresi pasts@vraa.gov.lv;

55.3.4. Projekta iesniegums jāparaksta personai, kurai publiskos reģistros ir reģistrētas tiesības pārstāvēt iesniedzēju, vai pilnvarotai personai, šādā gadījumā pievienojot pilnvarojumu apliecināšanu dokumenta oriģinālu, vai apliecinātu dokumenta kopiju.

55.4. Aizpildot projekta iesniegumu ar pielikumiem, nav atļauts pašrocīgi rediģēt (dzēst) sadaļas Fonda administrācijas izstrādātajiem iesniedzamajiem dokumentiem.

IX. Projektu izskatīšana un lēmumu pieņemšana

56. Administratīvā izvērtēšana:

10 (desmit) darba dienu laikā pēc projekta iesnieguma iesniegšanas Fonda administrācijā Fonda administrācija izvērtē Projektu iesniegumu atbilstību šādiem administratīviem kritērijiem:

56.1. Projekta iesniegums ir noformēts atbilstoši šī nolikuma 55. punkta prasībām un satur visus nepieciešamos dokumentus saskaņā ar šī nolikuma 52. punktu (izņemot integrētos un tehniskās palīdzības projektus, kur Projekta iesniegums ir noformēts atbilstoši šī nolikuma 55. punkta prasībām un satur visus nepieciešamos dokumentus saskaņā ar šī nolikuma 69. punktu);

56.2. Projekta iesniedzējs atbilst šī nolikuma IV. nodaļas prasībām (t.sk. Fonda administrācija pārliecināsies publiski pieejamajos valsts reģistros, kā arī www.lursoft.lv);

56.3. Projekta iesniegumu ir parakstījusi persona ar pārstāvības tiesībām (Fonda administrācija pārliecināsies publiski pieejamajos valsts reģistros, kā arī www.lursoft.lv) vai persona ar attiecīgu pilnvarojumu pārstāvēt iesniedzēju un pilnvarojuma oriģināls vai apliecināta pilnvarojuma kopija ir pievienota projekta iesniegumam;

56.4. Projekta iesniedzējam un projekta partnerim nav nodokļu un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādi, kas katram kopsummā pārsniedz EUR 150.00 (viens

simts piecdesmit euro) (Fonda administrācija pārlicināsies Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienesta publiskojamo datu bāzē <https://www6.vid.gov.lv/NPAR> un/vai nosūtīt informācijas pieprasījumu Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienestam);

56.5. Projekta iesniedzējam uz Projekta iesnieguma iesniegšanas brīdi nav neizpildītu un/vai kavētu saistību par iepriekš ar Fonda administrāciju noslēgtiem līgumiem par projektu finansēšanas un izpildes kārtību;

56.6. Ja projekta iesniedzējs un/vai projekta partneris pretendē uz valsts atbalstu šī nolikuma 39. punktā noteiktajā kārtībā, tas atbilst šī nolikuma 39.2 apakšpunkta prasībām.

57. Administratīvā izvērtēšana tiek dokumentēta un datēta, aizpildot administratīvās izvērtēšanas veidlapu un to apliecinot ar Fonda administrācijas darbinieka parakstu.

58. Fonda administrācijai ir tiesības ar motivētu lēmumu pagarināt Projektu iesniegumu administratīvās izvērtēšanas termiņu.

59. Ja tiek konstatēta neatbilstība vienam vai vairākiem administratīvajiem kritērijiem, Fonda administrācija rakstiski informē Projekta iesniedzēju par konstatētajām neatbilstībām un aicina precizēt Projekta iesniegumu. Projekta iesnieguma precizēšanas termiņš ir piecas darbdienu no dienas, kad Fonda administrācija ir rakstveidā informējusi Projekta iesniedzēju par Projekta iesnieguma neatbilstību kritērijiem. Ja Projekta iesniedzējs Fonda administrācijas noteiktajā termiņā neiesniedz precizētu Projekta iesniegumu vai pēc atkārtotas vērtēšanas Projekta iesniegums neatbilst kaut vienam administratīvajam kritērijam, Projekta iesniegums netiek virzīts tālākai vērtēšanai. Fonda administrācija viena mēneša laikā pēc projektu konkursa termiņa beigām informē Projekta iesniedzēju par noraidīšanas iemeslu.

60. Projekta iesniegumi, kas atbilst administratīvajiem atbilstības kritērijiem, tiek virzīti tālākai izskatīšanai Projektu iesniegumu vērtēšanas komisijā.

61. Projektu iesniegumu kvalitātes, finanšu un atbilstības valsts atbalstam izvērtēšana, lēmuma pieņemšana un rezultātu paziņošana:

61.1. Projektu iesniegumu kvalitātes, finanšu un atbilstības valsts atbalstam izvērtēšanu veic ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas rīkojumu izveidota Projektu iesniegumu vērtēšanas komisija, atbilstoši šī nolikuma pielikumā Nr. 4 norādītajiem vērtēšanas kritērijiem.

61.2. Pirms lēmuma par Nacionālā finansējuma piešķiršanu pieņemšanas, Projektu iesniegumu vērtēšanas komisija visiem projektiem pārbauda, vai saskaņā ar projekta iesniegumā norādīto informāciju, kā arī Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā un citos Eiropas Savienības aktos noteikto, un Komercedarbības atbalsta kontroles likuma 5. pantu, projektā paredzētās darbības kvalificējamās kā valsts atbalsts/komercedarbības atbalsts.

61.3. Visi izvērtētie Projektu iesniegumi tiek sarindoti gala vērtējumu secībā (atsevišķs saraksts katrai apakšprogrammai), sākot ar augstāko punktu skaitu. Lēmumu par projektu līdzfinansēšanu saskaņā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas kārtību, pieņem LIFE atbildīgā amatpersona. Lēmuma pieņemšanā tiek ņemts vērā projekta saņemtais vērtējums, šī nolikuma pielikumā Nr. 4 norādītais punktu vērtējuma iedalījums, kopējais pieprasītais līdzfinansējuma apjoms un pieejamais finansējums.

61.4. Iespējamie lēmuma veidi:

61.4.1. atbalstīt Nacionālā finansējuma piešķiršanu projekta īstenošanai prasītā apmērā, norādot finansējuma piešķiršanas nosacījumus, parakstot līdzfinansējuma atbalsta apliecinājumu Eiropas Komisijas noteiktajā līdzfinansējuma apliecinājuma formā atbilstoši LIFE programmas spēkā esošajām prasībām;

61.4.2. atbalstīt Nacionālā finansējuma piešķiršanu projekta īstenošanai mazākā apmērā, norādot finansējuma piešķiršanas nosacījumus, parakstot līdzfinansējuma atbalsta apliecinājumu Eiropas Komisijas noteiktajā līdzfinansējuma apliecinājuma formā atbilstoši LIFE programmas spēkā esošajām prasībām;

61.4.3. atbalstīt Nacionālā finansējuma piešķiršanu projekta īstenošanai, iekļaujot projektu rezerves sarakstā, ja viss pieejamais finansējums rezervēts augstāk novērtētiem

projektiem, ar nosacījumu, ka atbalsta apliecinājums tiek parakstīts gadījumā, ja līdz projekta Granta līguma noslēgšanai attiecīgajam projektam būs pieejams finansējums no rezerves apjoma;

61.4.4. noraidīt Nacionālā finansējuma piešķiršanu projekta īstenošanai iesnieguma nepietiekama budžeta finansējuma vai neatbilstošas kvalitātes dēļ.

61.5. Ja vairāki Projektu iesniegumi saņēmuši vienādu vērtējumu, priekšroka tiek dota Projektu iesniegumiem, kuru pieprasītā Nacionālā finansējuma summa ir mazāka.

61.6. Projekta iesniedzējs ir atbildīgs, lai Projekta iesniegumā tiktu iekļauta vērtēšanas kritērijiem atbilstoša, patiesa un pilnīga informācija.

61.7. Fonda administrācija piecu dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas elektroniska dokumenta veidā vai, nosūtot ierakstītu pasta vēstuli, informē Projekta iesniedzēju par konkursa rezultātiem.

62. Gala lēmuma pieņemšana par nacionālā finansējuma apjomu:

62.1. Projekta iesniedzējam, kurš ir saņēmis atbalstu Nacionālā finansējuma saņemšanai, ir pienākums rakstiski informēt Fonda administrāciju par visu saņemto informāciju no Eiropas Komisijas saistībā ar iesniegto projektu un tā tālāko virzību Eiropas Komisijā. Pēc Eiropas Komisijas paziņojuma par projekta iesnieguma tālāku virzību vērtēšanas revīzijas fāzē, Nacionālā finansējuma saņēmējam ir pienākums rakstiski informēt Fonda administrāciju par jebkurām izmaiņām projektā, tai skaitā, projekta budžetā, ja tās ierosina Eiropas Komisija vērtēšanas revīzijas fāzē.

62.2. Ja Fonda administrācija, pamatojoties uz projekta iesniedzēja iesniegtajiem skaidrojumiem, secina, ka mainās projekta būtība, ņemot vērā izmaiņas projekta vērtēšanas revīzijas fāzē, projekta iesniegums tiek atkārtoti nosūtīts izvērtēšanai Projektu iesniegumu vērtēšanas komisijā.

62.3. Projekta revīzijas fāzē var tikt koriģēts lēmumā norādītais Nacionālā finansējuma apjoms – ja atbilstoši Komisijas prasībām tiek veiktas izmaiņas projekta budžetā un veicamajās aktivitātēs, piešķirtais Nacionālais finansējums tiek koriģēts proporcionāli izmaiņām kopējā projekta budžetā.

62.4. Pēc veiktajām korekcijām Projekta budžetā un aktivitātēs, Projekta īstenotājam tiek izsniegta apliecinājuma veidlapa (A.6. "confirmed"), kurā norādītais Nacionālā finansējuma apjoms ir galīgs.

62.5. Projekta īstenotājam pēc līguma noslēgšanas ar Eiropas Komisiju ir pienākums par šo faktu informēt Fonda administrāciju, iesniedzot apliecinātu noslēgtā Granta līguma starp Projekta īstenotāju un Eiropas Komisiju kopiju un projekta iesnieguma gala versiju.

X. Projekta finansēšanas un izpildes kārtība

63. Pēc šī nolikuma 62. punkta nosacījumu pilnīgas izpildes un atsevišķa Valsts kases konta projektam atvēršanas, starp Fonda administrāciju un Projekta iesniedzēju tiek noslēgts Finansēšanas līgums.

64. Finansēšanas līgums nosaka projekta finansēšanas un izpildes kārtību, Fonda administrācijas un Projekta īstenotāja tiesības, pienākumus un atbildību projekta īstenošanas laikā un pēc projekta pabeigšanas.

65. Projekta īstenotājs iesniedz Fonda administrācijā projekta atskaites par projektā paredzēto aktivitāšu un budžeta izpildi atbilstoši Projekta iesniegumā un aktivitāšu un budžeta plānā norādītajam. Projekta atskaites jāiesniedz Fonda administrācijā saskaņā ar Eiropas Komisijas noteiktajām atskaišu formām, ne retāk kā to paredz Granta līgums, kas noslēgts starp projekta Koordinējošo saņēmēju un Eiropas Komisiju.

66. Projekta īstenošanai projekta īstenošanā jārikojas saskaņā ar Latvijas Republikas Publisko iepirkumu likumu, tam pakārtoto normatīvo aktu prasībām. Tāpat iespēju robežās jāveicina *Zaļais iepirkums*, kas sekmētu videi draudzīgu preču un pakalpojumu attīstību un izplatīšanos, un CO₂ emisiju samazināšanu.

XI. Nacionālā finansējuma konkursa kārtība integrētajiem un tehniskās palīdzības projektiem

67. Projekta iesniedzējs Nacionālā finansējuma saņemšanai integrētajam un tehniskās palīdzības projektam

67.1. Projekta iesniegumu Nacionālā finansējuma saņemšanai integrētajam projektam var pieteikt **tikai kompetentās iestādes par nacionālo stratēģiju** Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju *Natura 2000* pārvaldības, ūdens, gaisa, atkritumu apsaimniekošanas, klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās tām jomā **ieviešanu**. Projekta iesniedzējs Nacionālā finansējuma saņemšanai integrētajam projektam ir šī nolikuma IV. nodaļā minētais publisko tiesību subjekts (no angļu val. – *public body; saskaņā ar LIFE programmas definīciju* – valsts iestādes neatkarīgi no to organizācijas formas – centrālā, reģionālā vai vietējā struktūra – vai dažādi subjekti, kas atrodas to kontrolē, ja vien tie darbojas attiecīgās valsts iestādes vārdā un uz tās atbildību). Integrētā projekta pieteikuma sagatavošanai kompetentā iestāde var pieteikt tehniskās palīdzības projektu.

67.2. Ja integrētā vai tehniskās palīdzības projekta īstenošanā tiek piesaistīti partneri, projekta iesniedzējs – atbilstošā kompetentā iestāde – ir uzskatāma par projekta koordinējošo saņēmēju. Projekta koordinējošais saņēmējs iesniedz Projekta iesniegumu, pieprasot Nacionālo finansējumu projektam kopumā un par visiem Latvijas Republikā reģistrētiem Projekta partneriem – juridiskām personām.

68. Iesniedzamie dokumenti un to iesniegšanas laiks Nacionālā finansējuma saņemšanai integrētajam un tehniskās palīdzības projektam

68.1. Nacionālā finansējuma saņemšanai integrētajam projektam ne vēlāk kā 3 (trīs) nedēļas pirms Eiropas Komisijā noteiktā pilna integrētā projekta iesniegšanas termiņa, Fonda administrācijā jāiesniedz:

68.1.1. aizpildīta pielikumā Nr. 2 noteiktā projekta iesnieguma veidlapa;

68.1.2. Eiropas Komisijā iesniegtā integrētā projekta koncepcijas apliecināta kopija, Eiropas Komisijas integrētā projekta koncepcijas izvērtējuma vēstules apliecināta kopija un apliecinājums par uzaicinājumu iesniegt pilnu projekta pieteikumu.

68.2. Nacionālā finansējuma saņemšanai tehniskās palīdzības projektam var pieteikties Projekta koordinējošais saņēmējs, kurš ir iekļauts kārtējā gada LIFE tehniskās palīdzības projektu konkursa uzsaukuma potenciāli finansējamo projektu sarakstā. Ne vēlāk kā 3 (trīs) nedēļas pēc izvērtējuma vēstules no Eiropas Komisijas saņemšanas, Fonda administrācijā jāiesniedz:

68.2.1. aizpildīta pielikumā Nr. 3 noteiktā projekta iesnieguma veidlapa;

68.2.2. Eiropas Komisijai iesniegtā tehniskās palīdzības projekta pieteikuma apliecināta kopija un Eiropas Komisijas LIFE projekta pieteikuma izvērtējuma vēstules apliecināta kopija.

69. Nacionālā finansējuma apjoms integrētajiem un tehniskās palīdzības projektiem

69.1. Nacionālā finansējuma apjomam Projekta iesniedzējam un katram Projekta partnerim atkarībā no tā juridiskā statusa tiek noteikti sekojoši ierobežojumi un nosacījumi:

69.1.1. tiešās valsts pārvaldes iestādēm un plānošanas reģioniem finansējumu vienam projektam var piešķirt līdz 40% no kopējām projektam attiecināmām izmaksām pašu ieguldījuma nodrošināšanai. Komercedarbības atbalsta gadījumā intensitāte tiek noteikta atbilstoši piemērojamajam komercedarbības atbalsta regulējumam, kas noteikts šī nolikuma VII. nodaļā;

69.1.2. citām juridiskajām personām – vienam projektam var piešķirt finansējumu līdz 30% no kopējām projektam attiecināmām izmaksām ar nosacījumu, ka vienlaikus projektā tiek nodrošināts pašu vai cits piesaistītais līdzfinansējums (ārpus LIFE programmas un valsts budžeta finansējuma) vismaz 10% apmērā no projekta

attiecināmām izmaksām. Komercdarbības atbalsta gadījumā intensitāte tiek noteikta atbilstoši piemērojamajam komercdarbības atbalsta regulējumam, kas noteikts šī nolikuma VII. nodaļā.

69.2. Attiecībā uz integrētajiem un tehniskās palīdzības projektiem ir piemērojami šī nolikuma 15. punkta, VI. nodaļas, VII. nodaļas, 55. – 59. punkta, 62. punkta, kā arī X. nodaļas nosacījumi.

69.3. Nacionālā finansējuma iesniegumam integrētajiem un tehniskās palīdzības projektiem netiek veikts finanšu un kvalitātes izvērtējums. Lēmums par nacionālā finansējuma piešķiršanu integrētajiem un tehniskās palīdzības projektiem tiek pieņemts saskaņā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas kārtību un saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 1407/2013 un Komisijas regulas Nr. 651/2014 nosacījumiem komercdarbības atbalsta piešķiršanas gadījumā.

XII. Pielikumi

Pielikums Nr.1 Projekta iesnieguma veidlapa

Pielikums Nr.2 Projekta iesnieguma veidlapa Integrētajam projektam

Pielikums Nr.3 Projekta iesnieguma veidlapa Tehniskās palīdzības projektam

Pielikums Nr.4 Vērtēšanas kritēriji Vides apakšprogrammas projektiem un Klimata pasākumu apakšprogrammas projektiem

Pielikums Nr.5 Finansēšanas līguma vispārīgie noteikumi